

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Clerico Venatore. Titvlvs XXIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

nificis : unum elegitis ex vobis per sortem, qui tres auctoritate vestra elegit, per quos vice omnium Lucan. provideretur ecclesie de pastore: quorum duo retium magistrum R. scilicet elegerunt: quod expressè licebat eisdem, secundum traditam à vobis omnibus potestatem. Procuratoribus igitur vestris super his, in nostra presentis constituti, nos tali examinato processu, licet nota non careat, quinimò multa reprehensione sit dignum, quòd fors in talibus intervenit: [1 & infra.] Electionem celebratam de ipso ad gratiam confirmationis admittimus, sortis usum in electionibus perpetua prohibitione damnantes.

[1 Propter prerogativam, cum nos & literaturam magistri R. canonice, in quem vota vestra ecclesia vestra proficiendum Episcopum concurrerunt, & affectione, quam ad eandem habemus ecclesiam.]

DE COLLUSIONE DETEGENDA.

TITVLVS XXII.

CAP. I.

Accusatore desistente ab accusatione, potest iudex ex officio suo inquirere super crimine illato.

Gregorius a universis Episcopis de Corin.

Scripta fraternitatis vestre relegentes, agnovimus, quòd hi, qui contra Hadrianum Episcopum aliqua dixerant, modo cum eodem in amicitiam convenissent: [1 & infra.] Quia verò nunciati facinoris qualitas nos vehementer impellit, ut ea que audivimus, dissimulare nullatenus debeamus, præsertim cum accusatores & accusatum inter se fecisse gratiam indicaveritis: hoc necesse est subtilius perferuari, ne forte non ex charitate, sed ex præmio eorum sit concordia comparata.

[1 Et magna nobis ad præsentem facta est de eorum unitate letitia: sed quoniam ea que dicta sunt, nondum manere non patimur, sedis nostra. Diaconum ad ea investiganda dirigimus.]

CAP. II.

Desistente accusatore & accusato iudex persequitur. Idem.

Crimina & semel audita. Gregorius indiscussa nullo modo præteribet, etiam si accusatus cum accusatore in gratiam rediisset.

CAP. III.

Colludens in causa beneficii, pravi debet beneficio. Alexander III. Norvicens. Episcopo.

Audivimus e. nique adeo clericorum malitiam excruciat, ut interdum inter se collusionione facta super beneficiis, que possident, se sustineant ab aliis molestari, & postea, ut quæstioni cedatur, & iidem clerici beneficia quiete possideant, quasi nomine transactionis solvant aliis de ipsis beneficiis annuam pensionem, ut post mortem eorum in beneficiis illis, super quibus est collusio facta, jus sibi valeant vindicare. Unde tibi mandamus, quatenus si quos clericos tua jurisdictionis per collusionionem hujusmodi fraudem legitime tibi constiterit commisisse, eos beneficiis, super quibus collusionem fuerit, non differas perpetuo spoliare: quia satis esset indignum, si fraus & dolus, que in præjudicium tui juris, & aliorum niuntur committere, in eorum non redundarent incommodum & iacturam.

CAP. IV.

Absolutio de criminibus illatis per collusionem facta, non

a Greg. I. Registr. in d. 11. epist. ad c. 27. apud Io. Diacon. l. 4. c. 37. de vita Greg. referitur conc. Lat. sub Alex. III. p. 41. c. 1. & c. 1. eo. 1. in com. b. C. 2. cod. tit. in 1. comp. c. 3. cod. tit. in 1. comp. & post conc. Lat. sub Alex. III. p. 28. c. 12.

impedit facultatem iterum accusandi & inquirendi de illis criminibus.

Gregorius IX. Barren, a Archiepiscopo, & fratri Joseph monacho Floren.

IN tantum clamor, qui ascendit contra Acherontinum & Archiepiscopum, inavalefcit, quòd dissimulare ipsum ulterius sine scandalo non valemus, nec sine periculo tollerare: & infra. Licet autem sedes Apost. frequentibus clamoribus excitata, inquisitionem quorundam excessuum suorum duxerit committendam, propter tergiversationes tamen ipsius (ut dicitur) eodem cum inquisitoribus & examinatoribus colludente, necnon corruptis testibus & inquisitoribus, ac examinatoribus supradictis, non solum prædicti excessus remanserunt hæcenus incorrupti, verumetiam pejora prioribus committere non expavit: & infra. Dicitur vestre mandamus, quatenus si de hujusmodi collusionione ac corruptione constiterit: ex integro super præmissis & aliis, alioquin super novis duntaxat inquiratis, que videritis inquirenda.

DE DELICTIS PVERORVM.

TITVLVS XXIII.

CAP. I.

Impuberes præter vitium carnis delinquere possunt, puniantur tamen mitius, quam adulti.

Gregorius. c.

Pveris grandiusculis peccatum nolunt attribuere, quidam, nisi ab annis 14. cum pubescere coeperint. Quod merito crederemus, si nulla essent peccata, nisi que membris genitalibus admittuntur. Quis verò audeat affirmare furta, mendacia, & perjuriam, non esse peccata? At his plena est puerilis ætas: quamvis in eis non ita ut in majoribus punienda videantur.

CAP. II.

Tuer non debet ita severe puniri sicut major, nec pater ex delicto filii impuberis tenetur.

Alexander III. Hermoin. Episcopo.

Referente nobis d. H. intelleximus, quòd cum N. filius ejus decennis cum aliis pueris sagittaret, quidam nepos ejusdem H. sagitta percussus, inierit: quòd idem filius ejus cum inter alios luderet, fortuito casu dicitur peregrisse: propter quòd Abbas sancti Remigii à præfato H. secundum consuetudinem illius terræ, c. solidos instantius requirebat: [1 & 7.] Unde quoniam e. in pueris relinqui solet inultum, quòd in aliis profectioris ætatis humanæ leges dicunt severius corrigendum: mandamus, quatenus si constiterit filium prædicti H. intra 14. ætatis suæ annum eundem excessum commisisse, memoratum Abbatem moneas & compellas, ut ab eodem H. prædictos c. solidos propter illam f. consuetudinem non exigat, nec ab ipso pro temporali poena requiratur. [1 Ad nostram audientiam appellavit.]

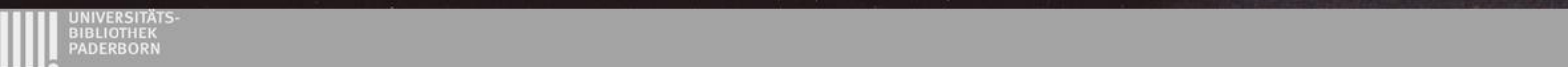
DE CLERICO VENATORE.

TITVLVS XXIV.

CAP. I.

Clerico prohibetur venatio, & contra facientis poena imponitur. b. d. cum sequen.

a Barren. b Acherontin. al. Acherontin. c In plerisque vulgatis, Greg. non in manifesto plurimum, ut est impressus, in veteri comp. c. 1. eod. tit. Augustino creditur: verum unde sit scriptum, nondum est inventum. d C. 2. eod. tit. in 1. comp. e al. Verum quoniam, f ullam. g Vide conc. Trid. sess. 24. de reform. c. 22. §. visitu in super. & Bernard. Diacon. in pract. crimin. cap. 26.

Ex Concilio Aurelianen.

Epis copum a, Presbyterum aut Diaconum, canes aut accipitres, aut hujusmodi ad venandum habere non licet. Quod si quis talium personarum in hac voluptate saepius detentus fuerit, si Episcopus est, tribus mensibus a communione: si Presbyter, duobus: si Diaconus ab omni officio suspendatur.

CAP. II.

Summatim est super capitulo proximo.

Ex eodem.

Om nibus servis Dei, venationes & sylvaticas vagationes cum canibus, & accipitres aut falcones habere interdicimus.

DE CLERICO PERCVSSORE.

TITVLVS XXV.

CAP. I.

Clericus saepe alium percussit, & monitus non desistens, deponendus est.

Ex Concilio Agathen. b

Si quis aliquo gradu [sacro] percussor extiterit, corripitur a crimine: & si non emendaverit, deponatur.

CAP. II.

Duobus mensibus a missarum administratione suspenditur Episcopus, qui crudeliter aliquem sustigari fecit.

Gregorius Tarentino Episcopo.

Praeterea quoniam mulierem propter delictum suum contra ordinem sacerdotii caedi crudeliter sustibus deputasti. Quam licet exinde (cum post octo menses decellerit) minime arbitramur fuisse defunctam: Tamen quia ad ordinem tuum noluisse habere respectum, duobus te mensibus ab administratione missarum statuimus abstinere.

CAP. III.

Non puniuntur clerici ut homicida, si sicut ipse in conspectu pro parte violentiam repellentium, licet ibi aliqui mortui sint, & ipse lapides proiecit, ex quo nullum ipse percussit.

Alexander III. Lucen. Episcopo.

Praesentium e later, in quodam conspectu adferit & fuisse, pro parte tamen illorum, qui violentiam repellant: in quo lapides ipse proiecit, sed aliquem non percussit. Quem nos (quia per alios illic aliqui dicuntur occisi) a celebratione missarum per biennium praecipimus abstinere. Mandamus itaque, ut si alia non impedierit, decursu hujusmodi temporis spacio, ad sui officii executionem eum admittas.

CAP. IV.

Clericus, qui sicut in conspectu, ubi aliqui fuerant occisi, sine eius facto vel consilio, de iure communi promovere potest. h. d. secundum intellectum, qui plus placet Panorm.

Celestinus III.

Continentia d literarum: [1 & 7.] Cum P. acolythus cum quibusdam ad resistendum praedonibus arma sumpserit, in conspectu illo tres fuerunt ab aliis vulnerati ad mortem, ita tamen, quod illa homicidia neque facto eius neque consilio perpetrata fuerunt: & infra. Consul. t. r. quod cum praedictum acolytham ad frugem melioris vitae transivisse dicatis, poterit ipse ad subdiaconatus ordinem promoveri, & altaris ministerium exercere.

[1 Vestrarum inspecta, qua significasti nobis quod.]

a C. 1. eod. tit. in 1. comp. b addi potest ca 3 ut refert Bure. l. 2. Decr. c. 170. & lvo p. 6 c. 231. sed in eo consilio nondum repertum est. c C. 3. eod. tit. in 1. comp. & post conc. Lat. p. 20. c. 11. d C. 1. De cler. perc. in 2. comp.

DE MALEDICTIS. a

TITVLVS XXVI.

CAP. I.

Maledicens Papa puniendus est, ut alii deinceps deterrantur, & ipse arceatur.

Clemens III.

Innouit b nobis: & infra. Quia nobis per literas retulisti, quod cum I. clericis multis coram adstantibus verba quaedam in depressionem officii & beneficii nostri protulit, ipsum a temeritate sua compescas. Vt poena illius aliis terrorem incuriat, ne de cetero contra Rom. eccl. in talia verba prorumpant.

CAP. II.

Ille ponitur poena blasphemantis Deum, vel aliquem sanctum, & maxime virginem gloriosissimam.

Gregorius IX.

Statuimus c, ut si quis contra Deum vel aliquem sanctorum suorum, & maxime beatam virginem, linguam in blasphemiam publice relaxare praesumpserit per Episcopum suum poena subdatur inferius adnotata videlicet, quod in septem diebus dominicis per totam ecclesiam in manifesto (dam aguntur missarum solennia) blasphemus existens, ultimo illorum die dominico pallium & calcamenta non habeat, ligatus coram collum, septemque d praecedentibus sextis feriis in pane & aqua jejunet, ecclesiam nullatenus ingressus. Quolibet quoque praedictorum dierum tres sumpserit, & hinc duo reficiat pauperes, sive unum. Et hoc ad hoc eius suppetant facultates, id in poenam aliam commutetur, cui etiam si renuerit recipere ac peregere penitentiam supra dictam, ecclesiae interdicitur ingressus & in obitu ecclesiastica careat sepultura. Per temporalem praeterea potestatem coactione (si necesse fuerit) Episcopi diei: adhibita contra eum, blasphemus si dies fuerit, quadraginta solidorum, alioquin triginta, sive viginti: & si ad id non sufficiat, quinque solidorum usualis moneta poena mulctetur, nullam in hoc misericordiam habiturus, quod etiam inter alia communitatum statuta ponatur.

DE CLERICO EXCOMMUNICATO, DEPOSITO,

TO, VEL INTERDICTO MINISTRANTE.

TITVLVS XXVII.

CAP. I.

Clericus depositus celebrans, excommunicatur.

Ex canone Apostolorum.

Si quis Episcopus, Presbyter vel Diaconus depositus iuste pro certis criminibus ausus fuerit adiret ministerium sibi dudum commissum, hic ab ecclesia abscindatur.

CAP. II.

Degradatus vel suspensus celebrans, & monitus non desistens, excommunicatur: & si nec sic desistat, pro seculari exilio damnatur.

Ex concilio Antiochen.

Si quis f Presbyter aut alius clericus fuerit degradatus, aut ab officio pro certis criminibus suspensus, & ipse per contemptum & superbiam aliquid de ministerio sibi interdico agere praesumpserit, & postea ab Episcopo suo correptus, in incepta praesumpserit.

a In Cod. Barb. & altero manus. Vaticana ita: De clericis maledicto. b Ca. un. eod. tit. de cleric. maled. in 2. comp. c Vob. Bernard. Diaz. in praef. crim. c. 103. Alter. de ag. affere. quall. 20. d Al. septem praecedentibus sex feriis vel subsopuenerit. in pane, & c. e. Dicitur, depositus, deest in aliquo autiq. f Cap. 2. eod. tit. in 1. comp. per